

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3179/2019. (VII. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.358/2018/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Pataki Norbert András Patrik ügyvéd, 1027 Budapest, Bem rakpart 46. l/6/a.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Veszprémi Járásbíróság 5.B.781/2017/42. számú ítélete és a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.358/2018/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló büntetőeljárással összefüggésben az alábbiakat adta elő.
- [3] Az indítványozóval szemben a Veszprémi Járási és Nyomozó Ügyészség 2013. július 30-án történt események miatt emelt vádat. A Veszprémi Járásbíróság 5.B.502/2014/69/II. számú, 2016. szeptember 26-án kihirdetett ítéletében az indítványozó büntetőjogi felelősségét 1 rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntette, valamint 2 rendbeli, a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétsége miatt megállapította. Jogkövetkezményként vele szemben 80 napi tétel pénzbüntetést szabott ki azzal, hogy a pénzbüntetés napi tételét 1800 forintban állapította meg. A másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék 2.Bf.921/2016/18. számú, 2017. április 25-én kihirdetett végzésében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.
- [4] A megismételt eljárásban a Veszprémi Járásbíróság 5.B.781/2017/42. számú, 2018. április 20-án kihirdetett ítéletében az indítványozó büntetőjogi felelősségét 1 rendbeli, a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntette, valamint 2 rendbeli, a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétsége miatt ismételten megállapította. Vele szemben 80 napi tétel pénzbüntetést szabott ki azzal, hogy a pénzbüntetés napi tételét 1500 forintban állapította meg. A Veszprémi Törvényszék 1.Bf.358/2018/5. számú, 2018. szeptember 27-én kihirdetett végzésében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [5] Az indítványozó a vele szemben folytatott büntetőeljárásban hozott bírósági határozatokat az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével tartotta ellentétesnek. Az indítványozónak az alaptörvény-ellenesség körében előadott érvei három alkotmányossági probléma köré csoportosíthatók.
- [6] 1.1. Az indítványozó büntetőjogi felelősségét a bíróságok részben 2 rendbeli könnyű testi sértés vétsége miatt állapították meg. Az indítványozó szerint azonban az egyik könnyű testi sértést érintően a büntetőeljárás a magánindítvány hiányában indult meg és folytatódott egészen a bírósági szakig, amikor a bíróság a hiányzó magánindítvány beszerzése érdekében intézkedett.
- [7] Az indítvány részletes elemzését tartalmazza a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.), valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) releváns rendelkezésének, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatának [72/2009. (VII. 10.) AB határozat].
- [8] Az indítványozó kifogása szerint a jogellenesség a konkrét esetben abból fakadt, hogy a bíróság irányadónak tekintette azon (a bíróság hivatkozása szerint a 2014/10. számú, valamint az 1995/561. számú eseti döntéseken alapuló) megszilárdult bírósági jogértelmezést, amely alapján helye volt a régi Be. 173. § (3) bekezdése szerinti nyomozati szabály kiterjesztő értelmezésének és a magánindítvánnyal kapcsolatos nyilatkozat utólagos beszer-

zésének az eljárás bírósági szakaszában. A nyomozással kapcsolatos büntetőeljárás szabályok Alaptörvénnyel ellentétes kiterjesztésének tekintette az indítványozó az utalt Be. szabály fentiek szerinti alkalmazását. Meglátása szerint az ítélkező bíróság azzal, hogy a nyomozó hatóság szerepébe lépett és annak mulasztását próbálta meg orvosolni, annak keretében pedig tulajdonképpen a nyomozó hatóság feladatait teljesítette a hiányzó magánindítvány beszerzése érdekében, túllépett a saját alkotmányos és büntetőeljárás szerepkörén, megkérdőjelezve a pártatlanság elvének az érvényesülését. A kifogásolt bírósági jogalkalmazás alkalmas volt továbbá arra, hogy korlátozza a magánindítvány előterjesztésére nyitva álló viszonylag rövid határidő betartásához fűződő jogalkotói szándék érvényesítését is. Az indítványozói álláspont értelmében ezen bírósági magatartás következtében sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó pártatlan bírósági eljáráshoz fűződő alapjog.

- [9] 1.2. Az indítványozó másodsorban a vele szemben folytatott büntetőeljárás elhúzódását, valamint azt kifogásolta, hogy a bíróságok nem tettek eleget az észszerű időn belüli eljárás alkotmányos elve követelményének.
- [10] Ezen indítványi elem vonatkozásában hangsúlyozta az indítványozó, hogy a gyanúsítást vele 2013. július 31-én közölték, a jogerős ítélet pedig csupán öt év elteltével, 2018. szeptember 27-én született meg. Sérelemzte az indítványozó, hogy az elkövetett eljárási szabálysértések miatt szükség volt a bírósági eljárás megismétlésére, amelynek következtében 18 hónappal húzódott el a büntetőeljárás. Az indítványozó ezen felül több olyan eljárási hibát és mulasztást is megjelölt, amelyek az eljárás elhúzódásához vezettek. Így például előadta, hogy az elsőfokú bíróság olyan időben hirdette ki az ítéletét, amikor az egyik vádlott elhagyta a tárgyalótermet, így a fellebbezésről őt nem, csak a védőjét nyilatkoztatta, amiért a másodfokú bíróság utóbb visszaküldte az iratokat az elsőfokú bíróságnak azzal, hogy szerezzé be a hiányzó fellebbezési nyilatkozatot.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az ügy érdemére hatott ki, hogy az eljárás elhúzódását sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a büntetés kiszabása során. Felhívta továbbá a figyelmet az indítványozó arra is, hogy a bíróság a döntéshozatal során a 2/2017. (II. 10.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelményt sem teljesítette. Nem felelt meg továbbá a bíróság eljárása a Be. 3. § (6) bekezdésének sem, amely rendelkezés a terheltet mentő és a büntetőjogi felelősségét enyhítő körülményeket hivatalból rendeli figyelembe venni.
- [12] Kitért az indítványozó arra is, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) előtti eljárásokban „legtöbb esetben az észszerű időn túli eljárások miatt marasztalták el” hazánkat, és hivatkozott épp ezért a kapcsolódó esetjogra is.
- [13] 1.3. Végül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog egy további részjogosítványának, a független és pártatlan bírósághoz való jognak a sérelmét kifogásolta az indítványozó. Álláspontja szerint a megjelölt részjogosítvány sérelmét idézte elő, hogy a megismételt eljárásban eljárhatott az a bíró, aki a megismétléstől szóló döntéssel hatályon kívül helyezett bírósági határozat meghozatalában részt vett.
- [14] Hivatkozással a régi Be. és a Be. releváns rendelkezéseire, kifejtette az indítványozó, hogy az eljárási törvények *ex lege* nem zárják ki a hatályon kívül helyezett határozatot hozó bíró eljárását a megismételt eljárásban. Az Alkotmánybíróság gyakorlata, különösen a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat megállapításai, továbbá az EJB esetjoga alapján ugyanakkor az indítványozó szerint indokoltan merül fel a kérdés, hogy egy olyan bíró, aki egyszer már állást foglalt a terhelt bűnösségéről, mennyire tekinthető függetlennek és pártatlannak abban a megismételt eljárásban, amelynek lefolytatását az általa vétett hibák tették szükségessé.
- [15] Mindezek alapján kérte az indítványozó a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.358/2018/5. számú végzésének a – Veszprémi Járásbíróság 5.B.781/2017/42. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését.
- [16] 2. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [17] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.
- [18] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban úgy nyilatkozott, hogy az indítványát a törvényes határidőn belül terjesztette elő. A Veszprémi Törvényszék végzésének a kézbesítését igazoló tértivevény hiányában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány előterjesztése határidőben történt.

- [19] Az indítványozó jogi képviselője eljárási jogosultságát az indítványhoz csatolt meghatalmazással megfelelően igazolta, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (6) bekezdése szerinti előírásnak is megfelel.
- [20] Eleget tesz továbbá az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) bekezdés és 28. cikk]. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő konkrét bírósági határozatokat, okfejtést tartalmaz ezek alaptörvény-ellenességéről, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg a megsemmisítésükre. A hivatkozott alaptörvényi rendelkezések közül ugyanakkor az indítványozó csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárásból való jog részjogosítványai kapcsán fejtette ki az állított jogsérelem lényegét, ilyen okfejtést azonban az Alaptörvény 28. cikke vonatkozásában nem tartalmaz. Ezért nem volt helye az Alaptörvény 28. cikkére alapított indítványi elem érdemi vizsgálatának.
- [21] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja továbbá az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket. Ezeket a feltételeket vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [22] Az indítvány eleget tesz az Abtv. 27. §-ából fakadó feltételeknek, mivel a büntetőeljárást lezáró másodfokú határozat ellen irányul. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette. A támadott döntéseket érintően továbbá az indítványozó alkotmányjogi panasz előterjesztésére jogosultnak tekinthető, és figyelemmel arra, hogy a megsemmisíteni kért bírósági határozatok alapjául szolgáló büntetőeljárásnak terheltje volt, nyilvánvalóan érintett is.
- [23] 3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának az is feltétele, hogy az indítvány a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [24] 3.1. Az indítványozó részben a vele szemben folytatott büntetőeljárás elhúzódását, valamint azt kifogásolta, hogy a bíróságok nem tettek eleget az észszerű időn belüli eljárás alkotmányos elve követelményének. Álláspontja szerint az ügy érdemére hatott ki, hogy az eljárás elhúzódását sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a büntetés kiszabása során.
- [25] A büntetőeljárás elhúzódásának megállapításához, az abból fakadó sérelmek meghatározásához és orvoslásához kapcsolódó szempontok rendszerét az Alkotmánybíróság az indítványozó által is hivatkozott 2/2017. (II. 10.) AB határozatban részletesen elemezte.
- [26] Kifejtette az Alkotmánybíróság, hogy az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljárásból való jog egyik részjogosítványa. Ennek következtében e részjogosítvány vizsgálatakor is alkalmazni kell azt az alkotmányos megközelítést, amely szerint egyszerre kell megítélni a bírósági eljárás egészét és egyes részeit annak érdekében, hogy az eljáró bíróságnak a vád észszerű határidőn belüli elbírálására irányuló törekvése megállapítható legyen. Amennyiben a vizsgált bírósági eljárás cselekményeiből, a per történetéből arra lehet következtetni, hogy a bíróság nem tartotta szem előtt az észszerű határidőn belüli elbírálás alaptörvényi követelményét, akkor az adott büntetőeljárás elhúzódása, az érintett bíróság tétlensége, az ún. inaktivitás következtében – az eljárás időtartamától függetlenül – megállapítható. Ennek alapján egy abszolút értelemben rövid időtartamú büntetőeljárás is lehet elhúzódó, ha a büntetőeljárás tényeiből nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a vádról a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak. A büntetőeljárás időtartama – a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan tétlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja. Az elhúzódó eljárás időtartamába nem számít bele azonban az a késedelem, amelyet a terhelt felróható magatartása okozott, feltéve, hogy azt az eljáró bíróság a rendelkezésére álló jogi eszközökkel nem tudta kiküszöbölni [pl. eljárás a távollévő terhelttel szemben (Be. XXV. Fejezet), idézéssel szembeni mulasztás jogkövetkezmenyei (Be. 69. §)]” (Indokolás [82]).

- [27] Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy „[a] bírói gyakorlat tehát enyhítő körülményként veszi figyelembe az időmúlást és a büntetés kiszabása során értékeli. A büntetőeljárás elhúzódása azonban nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az észszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak” (Indokolás [87]).
- [28] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában ugyan az eljárás hosszú időtartamát kifogásolta, annak igazolására azonban olyan körülményeket nevesített, amelyekkel az Alkotmánybíróság értelmezésében vett eljárás elhúzódása, tehát az eljáró bíróság felróható tétlensége nem volt alátámasztható. Az indítványozó ugyanis az eljárás, valamint egyes eljárási cselekmények megismétlését kifogásolta, és nem számolt be a bíróság tudatos inaktivitásáról, vagy arról, hogy a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében – legalább az eljárás egy adott szakaszában – nem tett erőfeszítést.
- [29] Ezért az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz ezen eleme kapcsán nem merül fel sem az ügyet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. Az Abtv. 29. §-a szerinti feltételek teljesülése hiányában pedig nem volt helye az indítványi elem érdemi vizsgálatának.
- [30] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványának, a pártatlan bírósághoz fűződő jognak a sérelmét két vonatkozásában állította.
- [31] Az indítványozó kifogása szerint az ellene folyamatban volt büntetőeljárás az egyik vádpont szerinti könnyű testi sértést érintően magánindítvány hiányában indult meg és folytatódott egészen a bírósági szakig, amikor a bíróság a hiányzó magánindítvány beszerzése érdekében intézkedett. Az indítványozó meglátása szerint az ítélező bíróság azzal, hogy a nyomozó hatóság szerepébe lépett és annak mulasztását próbálta meg orvosolni, tulajdonképpen a nyomozó hatóság feladatait teljesítette, és túllépett a saját alkotmányos és büntetőeljárási szerepkörén, megkérdőjelezve a pártatlanság elvének az érvényesülését. A kifogásolt bírósági jogalkalmazás alkalmas volt továbbá arra, hogy korlátozza a magánindítvány előterjesztésére nyitva álló viszonylag rövid határidő betartásához fűződő jogalkotói szándék érvényesítését is.
- [32] A pártatlan bírósághoz való jognak a sérelmét idézte elő az indítványozó álláspontja szerint az is, hogy a megismételt eljárásban eljárhatott az a bíró, aki a hatályon kívül helyezett bírósági határozat meghozatalában részt vett.
- [33] 3.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése mindenkinek alapvető jogot biztosít ahhoz, hogy az ellene emelt vádról, vagy valamely perben a jogairól és kötelezettségeiről törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül döntsön. Az alkotmányos szabály – egyebek mellett – azt kívánja meg, hogy a büntetőügyekben emelt vádról olyan bíróság hozzon döntést, amely független és pártatlan. A törvény által felállított bíróság függetlensége és pártatlansága olyan általános jogelv, amely az emberi jogok védelme érdekében megköttött valamennyi jelentősebb univerzális és regionális nemzetközi egyezménynek sajátja {részletesen lásd: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [34] „Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tisztességes bírói eljárásokhoz tartozó függetlenség és pártatlanság két különböző, önálló követelmény, amelyek ugyanakkor az egyes bírósági eljárásokban kizárólag egymásra tekintettel nyerhetnek értelmet a következők szerint. [...] A bírói hatalom függetlensége olyan alkotmányos érték, amelynek érvényesülését egyfelől az intézményi-szervezeti, pénzügyi és döntéshozatali autonómia, másfelől pedig az egyes bírák függetlensége tekintetében megfogalmazott szabályoknak szükséges biztosítaniuk. [...] A bíróság pártatlan eljárása a függetlenség alkotmányos értékéhez szorosan kapcsolódik: kizárólag egy független bíróság képes az egyedi ügyekben pártatlanul eljárni. A függetlenség követelményéhez képest a pártatlanság az ügyben eljáró bíróval szemben egyfelől azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezék előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult [erről lásd: ENSZ Emberi Jogi Bizottságának (a továbbiakban: Emberi Jogi Bizottság)

387/1989. számú, *Arvo O. Karttunen kontra Finnország* ügyben hozott döntésének 7.2. pontját]” {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [26]}.

- [35] Független és pártatlan bíráskodás hiányában az egyéni jogok érvényesítése szenved csorbát. Mindebből következők, hogy a tisztességes eljárás követelményrendszerének szerves részét alkotó függetlenség és pártatlanság a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkezik {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [28], lásd erről még: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}.
- [36] 3.4. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló bírósági határozatok alapján megállapította, hogy a büntetőeljárás a megismételt elsőfokú eljárással bezárólag a régi Be., a megismételt másodfokú eljárás pedig a Be. rendelkezései alapján folyt. Megállapítható volt továbbá, hogy az elsőfokú bíróság előtti eljárásban derült fény az indítványozó által hivatkozott magánindítvány hiányára, amelyet az előterjesztésre jogosult kifejezett bírói kérdésre ekkor, tehát a bíróság elsőfokú eljárása során terjesztett elő. A régi Be. 173. § (2) bekezdése kötelezettségként írta elő: „[a] magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a nyomozás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.” A (3) bekezdés értelmében továbbá a magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. A (2) bekezdésben meghatározott esetben ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a felhívásról tudomást szerzett.
- [37] Az Alkotmánybíróság az eljárési iratok alapján azt is megállapította, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatának a hatályon kívül helyezéséről és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításáról kizárólag a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárési szabálysértések miatt döntött. Az ezt követő megismételt elsőfokú eljárást ugyanaz a bíró folytatta le, aki a hatályon kívül helyezett határozatot hozta. A régi Be. 21. § (3) bekezdés c) pontja értelmében „a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat vagy a megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett”. Ezzel szó szerint megegyező rendelkezést tartalmaz a Be. 14. § (1) bekezdés c) pontja. A szabályozás értelmében tehát abban az esetben nincs kizárva a bíró a megismételt eljárásból, ha a korábbi határozatát eljárési szabálysértés miatt helyezték hatályon kívül, nem járhat el ugyanakkor, ha a hatályon kívül helyezésre az általa hozott határozat megalapozatlansága miatt, vagyis a tényállás megállapításával összefüggő okból volt szükség.
- [38] 3.5. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz ezen elemei kapcsán sem merül fel sem az ügyet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [39] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban az Alkotmánybíróság vizsgálata arra korlátozódik, hogy a konkrét bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás eredményeként sérült-e az indítványozó joga a pártatlan bírósághoz. Az indítványozó kifogásai alapján ugyanakkor egyértelműen megállapítható volt, hogy azok nem a bíróságok jogalkalmazó tevékenységére vonatkoztak, hanem az azok alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezésekre irányultak.
- [40] A régi Be. 173. § (2) bekezdése alapján ugyanis a bíróság köteles volt beszerezni a hiányzó magánindítványt, amelynek az előterjesztése – mivel a magánindítványra jogosultat az eljárásban korábban arra nem hívták fel – határidőben történt. A megismételt eljárásban eljáró bíró pedig a Be. 21. § (3) bekezdés c) pontjával összhangban nem volt kizárt.
- [41] A régi Be. releváns rendelkezéseinek az alkotmányossági vizsgálatát az indítványozó nem kezdeményezte. Arra ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak megfelelő indítvány esetén sem lett volna lehetősége. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében ugyanis a hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt konkrét esetben még alkalmazni kellene. Mivel pedig a Be. 2018. július 1-jén olyan módon lépett hatályba, hogy a rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell, a régi Be. utalt szabályai az indítvány megalapozottsága esetén sem lennének alkalmazandók.
- [42] 4. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és

az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira figyelemmel visszautasította.

Budapest, 2019. május 30.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1807/2018.

